

культури, що сфокусована на візуальних образах і є повсякденним середовищем життя сучасної людини. Вона стає способом життєдіяльності індивідів, для якого характерні висока швидкість виробництва та споживання візуальної продукції, домінування візуальних медіа у всіх сферах повсякденності, послаблення критичного мислення, екранність. Тому є сенс досліджувати появу так званого «суспільства екрана», яке є варіантом та проявом візуальної культури постмодернізму.

Список використаних джерел

- Бодрийяр Ж. Ксерокс и бесконечность. *Прозрачность Зла*. Москва : Добросвет, 2000. С. 75–87.
- Брюховецька О. В. Візуальний поворот у культурі і культурології. 2018. URL:http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15232/Briukhovetska_Vizualnyi_povorot_u_kulturi_i_kulturolohii.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Теорія і теоретики кіно. 2010. URL: https://pidruchniki.com/86803/kulturologiya/teoriya_teoretiki_kino

References

- Bodriiiair Zh. (2000). Kseroks i beskonechnost [Xerox and infinity]. In *Prozrachnost Zla [Transparency of Evil]* (pp. 75-87). Moskva: Dobrosvet [in Russian].
- Briukhovetska O. V. (2018). *Vizualnyi povorot u kulturi i kulturolohii [A visual twist in culture and cultural studies]*. Retrieved from:http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15232/Briukhovetska_Vizualnyi_povorot_u_kulturi_i_kulturolohii.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
- Teoriia i teoretyky kino [Film theory and theorists]. (2010). Retrieved from: https://pidruchniki.com/86803/kulturologiya/teoriya_teoretiki_kino [in Ukrainian].

УДК 793.3:070

orcid.org/0000-0002-0434-0614

ГРОМЦЕВ Роман Сергійович

аспірант кафедри філософії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ ТАНЦЮВАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА У СВІТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Танець як вид мистецтва в кожному нову епоху живе особливим життям, розкриваючись по-різному в залежності від світогляду цієї епохи і тих завдань, які вона ставить перед художньою творчістю. У цьому відношенні він має спільну долю з усіма сферами культури в цілому, які відображають основні тенденції часу в своїх творах (Садикова, 2014, с. 70)

З історичної точки зору кожен танець можна назвати сучасним, адже він відображає тенденції свого часу формування та існування. Сучасний танець – модний і актуальний для свого часу. Однак, термін «сучасний танець» або «сучасна хореографія» нині не має чіткого визначення та розглядається різними хореографами, мистецтвознавцями і критиками у різних варіантах. Також серед хореографічної спільноти дане поняття вживається за наявності різного смислового навантаження (Поповичев, & Усачев, 2017, с. 71).

Залежно від контексту використання, в ході свого становлення і розвитку сучасна хореографія сформувалася як широке поняття, яке розглядається з двох сторін:

- перший варіант – сучасна хореографія як комплекс танцювальних напрямків, спектр якого включає в себе вуличні (hip-hop, break-dance, c-walk, crump, street dance тощо), клубні (go-go, jazz-funk, vogue, teak-tonic тощо), сценічні форми так званого «вільного танцю» сучасності і його похідних (modern, jazz, contemporary dance, contemporary jazz тощо), а також експериментальну хореографію;

- другий варіант – танцювальні стилі сучасності, засновані на комплексі технік ритмопластичного танцю Марти Грем, Хосе Лімона, Мерса Каннінгема, Лестера Хортонна, доповнені психосоматичними тренінгами і синтезом елементів усталених танцювальних систем – modern, jazz, contemporary dance, contemporary jazz, afro-jazz, техника Ga-Ga, контактна імпровізація тощо (Поповичев, & Усачев, 2017).

Формування сучасної хореографії розпочалося ще наприкінці 40-х – початку 50-х років ХХ ст., коли хореографи почали шукати індивідуальність, заперечуючи можливості сцени. Простором для втілення танцювальних образів ставали найбільш незвичайні місця: вулиця, парк, площа тощо. У мистецтві другої хвилі популярності набуває авангард. Так з'явилися зовсім нові форми танцювального дії:

- інсталяція (анг. installation – установка, розміщення, монтаж) – художньо-смисловий танцювальний простір, наповнений різними об'єктами (предметами побуту, творами мистецтва, людьми тощо), поєднання і переміщення яких неординарне, але змістовне в аспекті символізму;

- хепенінг (англ. happening – трапляється, відбувається) – театральна вистава парадоксального характеру, в якій оточення і учасники змішуються й діють поза логікою;

- енвайромент (англ. environment – оточення, подія) – просторова композиція, створена автором або колективом авторів, виражена як реальне оточення;

- перформанс (англ. performance – гра, уявлення, виступ), яке визначилося як рівноправне синтезування різних видів мистецтв у вигляді епатажної дії, структурованої певною концепцією або правилами автора; перформанс також використовується в побуті як загальне поняття для визначення авангардних форм мистецтва (Поповичев, & Усачев, 2017).

У зв'язку з цим, можемо стверджувати, що сучасні танці – досить розлоге поняття, що об'єднує всі модні танцювальні течії кінця ХХ – початку ХХІ ст., весь культурний пласт, що має відношення до даного руху. Наприкінці ХХ ст. зміни торкнулися якості танцювального виконання. Зросла ступінь ритмічності, з'явилися танці на основі надзвичайно ритмічної музики Африки та Латинської Америки, танці стали швидшими та динамічнішими. Термін «сучасні танці» використовується на означення широкого кола танцювальних зразків кінця ХХ – початку ХХІ століття, що досить умовно розподіляють на вільний танець (модерн, джаз, контемпорарі, імпровізація), вуличні танці (хіп-хоп та похідні форми), клубні (гоу-гоу, клубна сальса, беллі-денс та ін.). Зустрічається диференціація на джаз, модерн танець і стріт денс (Небесник, 2018, с. 348–349).

Сучасний танець в цілому орієнтований на медіасередовище – на те, щоб бути більш видовищним, цікавим у візуальному плані. Танцюристи часто ставлять танець саме з тим розрахунком, що його знімуть на відеокамеру і викладуть відеозапис до Інтернету. І в той же час, комерційна спрямованість виливається в полегшення танцювального тексту для сприйняття більшості людей (проста техніка, рясна жестикуляція, використання стереотипів). Популяризація сучасного танцю націлена на досягнення величезного успіху, тому вживає всіх можливих засобів, від яких це залежить: використання поширених мелодій, відомих образів і сюжетів, нехитрих пародійних планів тощо (Садикова, 2014, с. 66).

Як зауважує Д. А. Садикова, «сучасний танець у всіх його напрямках можна розглядати як феномен медіакультури, або медіафеномен, так, наприклад, в масовій культурі значне місце займає комерційна хореографія. Вона являє собою танцювальні постановки, спеціально створені для фільмів, реклами, модних показів, музичних відеокліпів і різних телевізійних шоу» (Садикова, 2014, с. 66).

Найбільш популярними в комерційній хореографії є некласичні стилі танцю, а саме «вуличний» танець, або стріт-денс (street dance), який об'єднує відразу кілька сучасних танцювальних стилів (хіп-хоп, хаус, попінг, локінг, крамп тощо). Вуличні танці виникли за межами танцювальних закладів (на вулиці, в освітніх закладах, у нічних клубах). Сучасний вуличний танець став наслідком тих трансформацій культурного простору, які відбувалися протягом останніх десятиліть. Постмодерністські тенденції вплинули на систему засобів пластичної виразності в танці. Культура демонструє сильне прагнення до візуального виразу та до масовості. Танцюристи використовують існуючі рухи різних танців і вигадують нові, створюючи власний стиль, імпровізуючи. До вуличних танців відносять Нір-Нор і Функ-стилі, які почали з'являтися в США в 1970-х і все ще існують і розвиваються з Нір-Нор культурою – Break Dance, Popping, Locking, NewStyle, Krump, C-walk, DnB (drum and bass step) та ін. (Небесник, 2018, с. 349).

Таким чином, можемо констатувати, що особливостями танцювального мистецтва у світі інформаційних технологій є його медійність, адже медіакультура підсилює роль візуального, що породжує відповідні характеристики сучасних проєктів, в яких танець прагне до видовищності і створення відомих образів, які транслуються ЗМІ. Вимога популяризації, яка проникла в танець в період засилля інформаційних технологій, також призвела до значних змін – він перетворився на комерційний проєкт, орієнтований на масове виробництво.

Список використаних джерел:

- Небесник А. В. Студії сучасного танцю в Україні кінця XX – початку XXI століття. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. Вип. 33. С. 346–351.
- Поповичев А. В., Усачев Ю. Ю. Особенности форм художественного произведения на материале современного танца. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-form-hudozhestvennogo-proizvedeniya-na-materiale-sovremennogo-tantsa>
- Садыкова Д. А. Танец в пространстве современной культуры : дисс. ... канд. культурологи : 24.00.01. Санкт-Петербург, 2014. 130 с.
- Садыкова Д. А. Танец как феномен медиакультуры. *Вестник Санкт-Петербургского государственного университета*. 2014. Сер. 6, вып. 4. С. 70–75.

References

- Nebesnyk A. V. (2018). Studii suchasnoho tantsiu v ukraini kintsia XX – pochatku XXI stolittia [Studios of modern dance at an ukraini end XX – to beginning of XXI age.]. *Mystetstvoznavchi zapysky [Study of art messages]*, 33, 346-351 [in Ukrainian].
- Popovichev A. V., & Usachev Iu. Iu. (2017). *Osobennosti form khudozhestvennogo proizvedeniia na materiale sovremennogo tantca [Features of the forms of art-work on the material of modern dance]*. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-form-hudozhestvennogo-proizvedeniya-na-materiale-sovremennogo-tantsa> [in Russian].
- Sadykova D. A. (2014). *Tanets v prostranstve sovremennoi kultury [Dance in the space of modern culture]* (Doctopal dissertation). Santk-Peterburg [in Russian].
- Sadykova D. A. (2014). Tanets kak fenomen mediakultury [Dance as a phenomenon of media culture]. *Vestnik Sankt-Peterburgskogo gosudarstvennogo universiteta [Bulletin of St. Petersburg State University]*, 6, 4, 70-75 [in Russian].